

Олександр Холод, д-р філол. наук, проф.

ORSID ID: 0000-0002-6851-0176

e-mail: oleksandr.holod@pnu.edu.ua

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

СПЕЦИФІКА ОБРАЗІВ ЧОЛОВІКІВ У ФЕМІНІСТИЧНІЙ ПРОЗІ ЄВГЕНІЇ ЯРОШИНСЬКОЇ

Метою дослідження було виявлення специфіки образів чоловіків у феміністичній прозі Євгенії Ярошинської на прикладі аналізу текстів чотирьох образків "Гість", "Двір життя", "Квіти" і "Женячка на виплат".

Холістичний метод дозволив нам аналізувати образи чоловіків у феміністичній прозі (образках життя) Євгенії Ярошинської з позиції цілісності світу, тобто в обраному жанрі "образки життя" ми вбачаємо відображення цілісного світу персонажів образків життя в їхньому взаємозв'язку й системності. Серед загально-наукових методів ми обрали методи аналізу й синтезу, які дозволили нам умовно "розчленувати" загальне явище картини світу, із якою живуть персонажі образків життя, що створені Є. Ярошинською. Галузевими методами в нашому дослідженні стали методи спостереження, метод квантового хроносу й метод опису.

Методикою (дослідницькою процедурою) ми визначили декілька дій. Аналізу підлягали 4 образки життя: "Гість" (обсяг – 7 206 знаків із пробілами), "Двір життя" (обсяг – 7 249 знаків із пробілами), "Квіти" (обсяг – 4 661 знаків із пробілами) і "Женячка на виплат" (обсяг – 7 693 знаків із пробілами). В аналізованих текстах Є. Ярошинської ми визначили фрагменти, у яких авторка подала детальний (або фрагментарний) опис персонажів-чоловіків. Авторські описи чоловіків ми характеризували за шкалою семантичного диференціалу Ч. Осгуда (Osgood, 1964). Кожен опис отримав умовний формальний показник "позитивні риси" ("+3"), чи "негативні риси" ("–3"), чи "нейтральні риси" ("0").

Результати дослідження були занесені в таблиці, циклограми й діаграми, які розміщені на електронному ресурсах "Figshare" (Kholod, 2024a) і SSRN (Kholod, 2024b).

У висновках ми констатували: у п'яти образах чоловіків, що зображено Є. Ярошинською в чотирьох образах ("Гість", "Двір життя", "Квіти" і "Женячка на виплат") є специфіка. Було встановлено, що згадана специфіка полягає в чіткій тенденції домінування негативних рис образів чоловіків. Також слід зазначити, що виявлена тенденція свідчить про несвідому негативну установку письменниці Є. Ярошинської щодо чоловіків.

Ключові слова: *образи чоловіків, феміністична проза, Євгенія Ярошинська, негативні риси, позитивні риси.*

Вступ

Найголовнішим завданням діяльності феміністичних рухів у світі був і залишається захист соціальних прав жінки, урівнювання її соціальних функцій із функціями чоловіків. Український суспільний дискурс другої половини ХІХ ст. дозволив дослідникам зафіксувати феміністичні тенденції не лише в суспільному житті, а й у літературному процесі. Яскравим прикладом феміністичної жіночої прози згаданого періоду слід вважати творчість Євгенії Ярошинської (1868–1906) – письменниці, феміністки, перекладачки, етнографки, фольклористки, освітянки, громадської діячки на Буковині (Ярошинська Євгенія Іванівна, 2023).

Актуальність дослідження феміністичної прози (зокрема жанру образків) у творчості Є. Ярошинської не підлягає сумніву, оскільки сьогодні є поодинокі дослідницькі праці (Гнатчук, 1998; Гнідан, 1998; Кейван, 2003; Ковалець, 2009; Ковалець, 2011; Ковалець, 2012; Ковалець, 2014; Козинський, 2000; Морараш, 2018; Морараш, 2021; Стецько, 1965; Тарнавська, 1976а; Тарнавська, 1976б; Филипчук, 1997), у яких автори під час викладу результатів своїх досліджень специфіки жіночих творів письменниці лише згадують про її образки з життя. Також ми знайшли згадування про образки з життя Є. Ярошинської в біографічній та меморіальній літературі (Голубець, 1969; Гуменюк, 1969; Гуць, 1972; Ілюк, 1968; Кисілевський, 1964; Фуртак, 1929; Яковлев, 2024). Згадування про образки з життя зустрічаються в передніх статтях укладачів і редакторів про

Є. Ярошинську в окремих виданнях її творів (Гнідан, 1998; Ковалець, 2007; Коржупова, 1958; Погребенник, 1968).

Зважаючи на актуальність вивчення номінованої проблеми, *об'єктом* свого подальшого дослідження ми обрали образи чоловіків у феміністичній прозі (образках життя) Євгенії Ярошинської, *предметом* – специфіку згаданих образів.

Метою дослідження ви визначили виявлення специфіки образів чоловіків у феміністичній прозі Євгенії Ярошинської.

Методи

Серед трьох груп методів (загальних, загально-наукових і галузевих) ми обрали декілька, що і стало методологією нашого дослідження. Холістичний метод дозволив нам аналізувати образи "слабких" чоловіків у феміністичній прозі (образках життя) Євгенії Ярошинської з позиції цілісності світу, тобто в обраному жанрі "образки життя" ми вбачаємо відображення цілісного світу персонажів образків життя в їхньому взаємозв'язку й системності. До загальних методів ми також відносимо й діалектизм (діалектний метод), у значенні постійного розвитку цілісної картини світу, що дозволяє нам передбачати можливі фактори впливу Цілого на його елементи, або впливу світу на вчинки й характеристики персонажів Є. Ярошинської.

Серед загально-наукових методів ми обрали методи аналізу й синтезу, які дозволили нам умовно "розчленувати" загальне явище картини світу, із якою живуть персонажі образків життя, що створені Є. Ярошинською. Після згаданого "розчленування" Цілого ми звернулися до методу синтезу, який передбачає групування виокремлених у синтезі ознак у потрібну для нас єдність, яка має ознаки Цілого.

Галузевими методами в нашому дослідженні стали методи спостереження, метод квантового хроносу й метод опису. Завдяки переліченим методам ми здійснили ряд специфічних дослідницьких процедур. По-перше, застосовуючи метод спостереження, ми організували систематизоване спостереження, яке полягало в зосередженні уваги на виокремлених за певними

критеріями деталей спостережуваного об'єкта. У нашому випадку таким об'єктом були короткі оповідання Є. Ярошинської, які авторка назвала образки життя. В оповіданнях ми спостерігали за тим, якими маркерами описувалися авторкою образи "слабких" чоловіків і які вчинки вони здійснювали. По-друге, звертаючись до методу квантового хроносу (Холод, 2020; Крутов, 2021), ми аналізували комунікаційний процес і текст, що був опублікований не менш як за 75 років до моменту їхнього (комунікаційного процесу й тексту) аналізу. Згаданий строк зумовлений середнім віком людини, яка була знайома впродовж життя з епістемою періоду написання тексту. При цьому дослідник, який застосовує метод квантового хроносу, повинен враховувати дві обставини. Перша обставина: ті комунікаційні процеси й тексти, що піддаються аналізу, повинні сприйматися сучасним читачем, який лише теоретично знайомий з епістемою здійснення комунікаційного процесу чи створення тексту. Друга обставина: аналіз здійснення комунікаційних процесів і сприйняття текстів повинен бути експериментальним і враховувати принципи й поняття квантової теорії (принцип невизначеності, принцип доповнюваності, а також поняття суперпозиції). Метод опису дозволив нам за визначеними заздалегідь параметрами зафіксувати спостережувані факти й у подальшому інтерпретувати їх належним чином.

Методикою (дослідницькою процедурою) ми визначили декілька дій.

Аналізу підлягали 4 образки життя: "Гість" (обсяг – 7 206 знаків із пробілами), "Двір життя" (обсяг – 7 249 знаків із пробілами), "Квіти" (обсяг – 4 661 знаків із пробілами) і "Женячка на виплат" (обсяг – 7 693 знаків із пробілами). Загальний обсяг чотирьох аналізованих текстів склав 26 809 знаків із пробілами.

В аналізованих текстах Є. Ярошинської ми визначили фрагменти, у яких авторка подала детальний (або фрагментарний) опис персонажів-чоловіків. Усі описи ми занесли в таблицю «Показники характеристик образів чоловіків у чотирьох текстах образків життя Є. Ярошинської "Гість", "Двір життя", "Квіти" і "Женячка на виплат"» (див. далі табл. 2).

Занесені в табл. 2 описи ми характеризували за шкалою семантичного диференціалу Ч. Осгуда (Osgood, 1964). Кожний опис отримав умовний формальний показник "позитивні риси" ("+3") чи "негативні риси" ("–3") чи (див. табл. 1).

Таблиця 1

Шкала семантичного диференціалу (СД) Ч. Осгуда (Osgood, 1964) для дихотомії "позитивний – негативний"

Ступінь позитивної виразності	+3 сильно	+2 середньо	+1 слабко	0 Нейтральні риси	-1 слабко	-2 середньо	-3 сильно	Ступінь негативної виразності
Позитивні риси								Негативні риси

Аналіз показників табл. 2 ми інтерпретували в графічних зображеннях у вигляді діаграм і циклограм. Сумарні результати ми подали на рис. 11.

Результати

Занесені в табл. 1 описи ми характеризували за шкалою семантичного диференціалу Ч. Осгуда (Osgood, 1964). Кожний опис отримав умовний формальний показник "позитивні риси" ("+3"), нейтральні риси ("0") чи "негативні риси" ("–3") (див. табл. 2 далі).

Показники по кожному чоловічому образу кожного з п'яти образків Є. Ярошинської були інтерпретовані нами в діаграми і циклограми (рис. 1–11), які разом з іншими інтерпретованими в таблицях даними можна знайти на електронному ресурсі "Figshare" (Kholod, 2024a) і SSRN (Kholod, 2024b).

Таблиця 2

**Показники (кількість/%) характеристик образів чоловіків
у чотирьох текстах образків життя Є. Ярошинської
"Гість", "Двір життя", "Квіти" і "Женячка на виплат"**

№ з/п	Назва тексту образка життя	Назва (ім'я) персонажа чоловічої статі, його характеристики	Ступінь позитивної/негативної виразності рис чоловіків-персонажів (кільк./%)							РАЗОМ (кільк./%)
			+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	
1	"Гість" Він (пан учитель)	Разом за персонажем "Він (пан учитель)"	0	3/12	8/32	1/4	10/40	3/12	0	25/100
2	"Гість" Гість (доктор Ломницький)	Разом за персонажем "доктор Ломницький"	4/57,1	0	1/14,2	0	1/14,2	1/14,2	0	7/100
3	"Двір життя"	Разом за персонажем "Стефан"	3/12,5	1/1,4	5/20,5	1/1,4	12/50	2/8,3	0	24/100
4	"Квіти"	Разом за персонажем "хлопчик Йосип"	1/7,69	1/7,69	1/7,69	1/7,69	2/15,38	1/7,69	6/46,1	13/100
5	"Женячка на виплат"	Разом за персонажем "Іван Торонський"	0	6/11,7	8/15,68	3/5,88	13/25,4	15/29,4	6/11,7	51/100
6			8/6,66	11/9,1	23/19,1	6/5	38/31,6	22/18,3	12/10	120/99,76 (≈100)

На рис.1 ми відобразили показники кількості (%) характеристик образу чоловіка "Він (учитель)", що створений Є. Ярошинською в образку "Гість". Показники на рис. 1 свідчать про високий (40%) рівень оцінки згаданого образу за показником "-1" і середнім (12%) по відношенню до 40% показником за рівнем "-2". Щодо зафіксованих нами позитивних рис образу "Він (пан учитель)", можемо констатувати досить високий (32%) показник за рівнем "+1" і середній (12%) за рівнем "+2". Відзначимо, що нейтральний рівень ("0") виражений показником 4%.

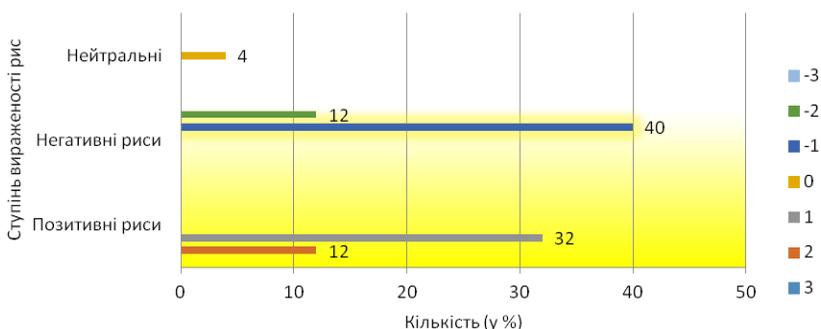

Рис. 1. Діаграма показників кількості (%) характеристик образу "Він (пан учитель)" в образку Є. Ярошинської "Гість"

Інтерпретація суми показників позитивного, негативного й нейтрального рівнів подана нами на рис. 2 (див. далі), на якому видно, що негативні риси образу чоловіка під іменем "Він (учитель)" в образку Є. Ярошинської "Гість" мають домінацію (52%), тоді як показник позитивних рис, завдяки яким авторка описувала образ чоловіка на ім'я "Він (пан учитель)". На наш погляд, такий факт свідчить про упереджене ставлення Є. Ярошинської до створюваного образу чоловіка "Він (пан учитель)".

На рис. 3 ми відбили показники кількості (у %) характеристик образу "доктор Ломницький" в образку Є. Ярошинської "Гість". Найвищий показник (57,1%) зафіксований нами за рівнем "+3" і 12% – за рівнем "+1". Однакові (по 14,2%) показники відзначені за рівнями "-1" і "-2". Вважаємо, що образ "доктор Ломницький"

має найбільший (порівняно з іншими образами п'ятеро чоловіків, які зображені Є. Ярошинською в чотирьох аналізованих нами образах) позитивний показник у діапазоні оціночних рівнів "+1" – "+3".

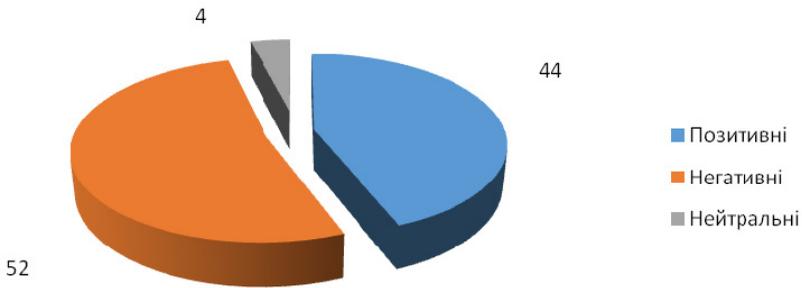

Рис. 2. Циклограма сумарних показників кількості (%) рис образу "Він (пан учитель)" в образку Є. Ярошинської "Гість"

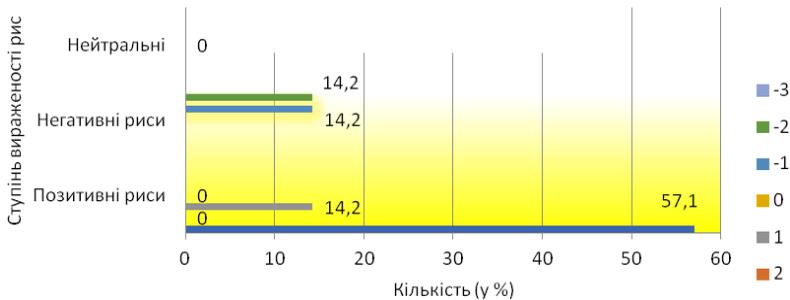

Рис. 3. Діаграма показників кількості (%) характеристик образу "доктор Ломницький" в образку Є. Ярошинської "Гість"

Зафіксовані на рис. 3 показники ми інтерпретували в циклограмі, що зображена на рис. 4 (див. далі).

Аналіз рис. 4 дозволив зробити висновок про те, що сума показників кількості позитивних (у діапазоні оціночних рівнів від "+1" до "+3") характеристик образу "доктор Ломницький" сягає 71,3 %. При цьому сума показників кількості негативних оцінок у діапазоні від "-1" до "-3" дорівнює 28,4 %, що є

найменшим показником (порівняно з іншими образами п'ятох чоловіків, які зображені Є. Ярошинською в чотирьох аналізованих нами образках). Вищезазначене співвіднесення показників позитивних і негативних оціночних рівнів свідчить, на наш погляд, про порушення загальної тенденції феміністської прози Є. Ярошинської, адже інші чотири образи чоловіків ("він (пан Учитель)", "Стефан", "хлопчик Йосип" і "Іван Торонський") показники суми негативних рис домінують.

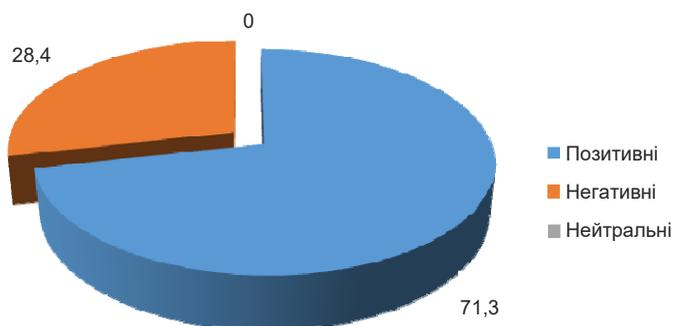

Рис. 4. Циклограма сумарних показників кількості (%) характеристик образу "доктор Ломницький" в образку "Гість" Є. Ярошинської

На рис. 5 ми відобразили показники кількості (у %) характеристик образу "Стефан", що подано Є. Ярошинською в образку "Двір життя".

Найбільшим (50 %) виявився показник кількості негативних рис образу "Стефан" за ступенем виразності "-1", тоді як ступень виразності "-2" негативних характеристик згаданого образу був зафіксований показником 8,3 %. Позитивні характеристики образу "Стефан" відзначилися ступенем виразності на рівні "+1" показником 20,5 %, на рівні "+2" – 1,4 %, на рівні "+3" – 12,5 %. Нейтральними характеристиками згаданий образ був позначений показником 1,4 %. Ми інтерпретували перелічені показники в суму позитивних і негативних характеристик і відобразили співвідношення в циклограмі, що подана на рис. 6 (див. далі).

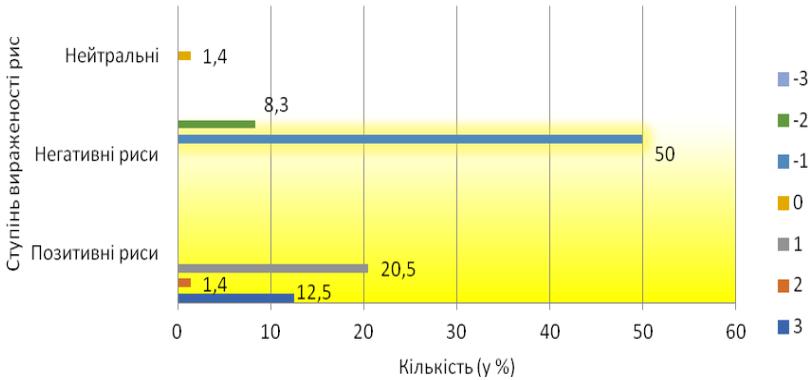

Рис. 5. Діаграма показників кількості (%) характеристик образу "Стефан" в образку Є. Ярошинської "Двір життя"

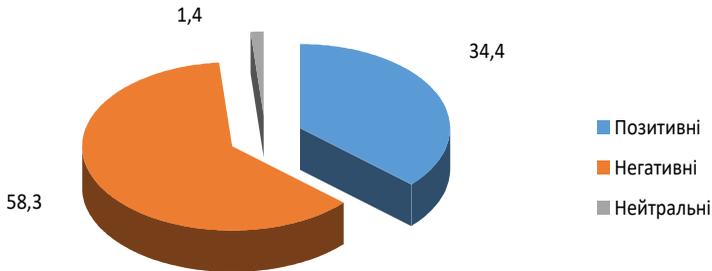

Рис. 6. Циклограма сумарних показників кількості (%) рис образу "Стефан" в образку Є. Ярошинської "Двір життя"

Аналіз показників рис. 6 дозволив нам констатувати домінування (58,3 %) показника негативних характеристик образу "Стефан", який зобразила Є. Ярошинська в образку "Двір життя". Виявилося, що сумарний показник позитивних (34,4 %) рис згаданого образу в 1,69 разів менший за сумарний показник негативних рис образу "Стефан". Дійсно, Є. Ярошинська зобразила Стефана як безвольного чоловіка, який ведений по життю вказівками пташки. Такий стиль поведінки не притаманний чоловікові.

На рис. 7 ми відбили показники кількості (у %) характеристик образу "хлопчик Йосип", що подано Є. Ярошинською в образку "Квіти". Ми встановили, що найвищим (46,1 %) показником є той, що відповідає негативному модусу "-3" за ступенем

виразності. Разом із тим, за ступенем виразності "-2" ми зафіксували 7,69 %, за ступенем виразності "-1" – 15,38 %. Позитивні характеристики за всіма трьома ступенями виразності ("+1", "+2" і "+3") розподілилися однаковими показниками 7,69 %. Подібним (7,69 %) є показник ступеня виразності нейтральних характеристик образу "хлопчик Йосип", який подала Є. Ярошинська в образку "Квіти".

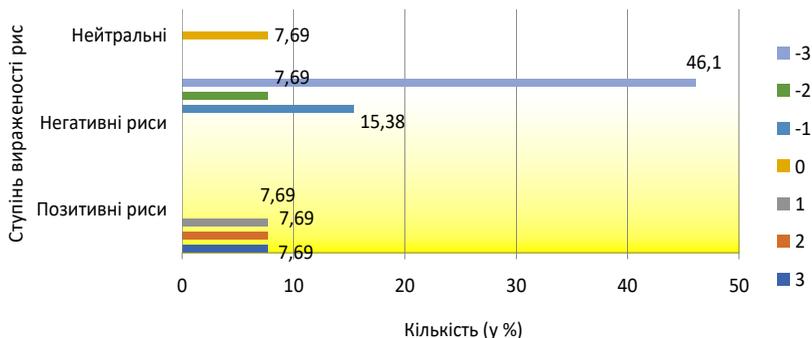

Рис. 7. Діаграма показників кількості (%) характеристик образу "хлопчик Йосип" в образку Є. Ярошинської "Квіти"

Отримані в рис. 7 показники ми піддали інтерпретації й склали їх у групи "негативні характеристики", "позитивні характеристики" і "нейтральні характеристики" (див. рис. 8).

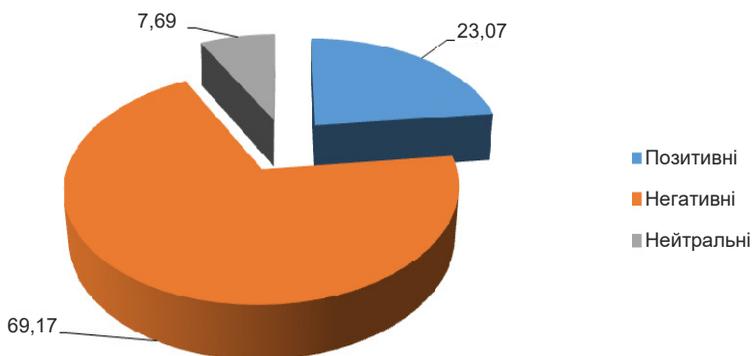

Рис. 8. Циклограма сумарних показників кількості (%) характеристик образу "хлопчик Йосип" в образку Є. Ярошинської "Квіти"

За сумарними результатами група негативних (69,17 %) показників виявилася домінуючою, оскільки її показник був у 2,99 рази більшим, ніж сумарний показник групи позитивних (23,07 %) характеристик. Зауважимо, що сумарний показник нейтральної (7,69 %) група характеристик образу "хлопчик Йосип" був найвищим, порівняно з нейтральними сумарними показниками характерних рис чотирьох інших образів ("Він (пан учитель)", "доктор Ломницький", "Стефан" і "Іван Торонський"), які описала Є. Ярошинська в чотирьох образках ("Гість", "Двір життя", "Квіти" і "Женячка на виплат").

У діаграмі (див. рис. 9) ми відобразили показники кількості (у %) характеристик образу "Іван Торонський" в образку Є. Ярошинської "Женячка на виплат".

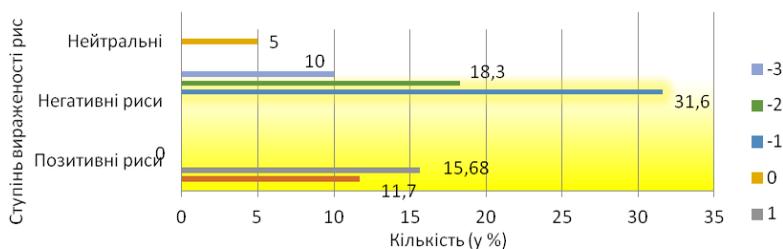

Рис. 9. Діаграма показників кількості (%) характеристик образу "Іван Торонський" в образку Є. Ярошинської "Женячка на виплат"

Аналіз діаграми (рис. 9) дозволив нам констатувати високі (31,6 %) показники за негативним ступенем виразності на рівні "-1", 18,3 % – на рівні "-2" і 10 % – на рівні "-3". Показники позитивних рис образу "Іван Торонський" авторка подала в такій співвіднесеності: за ступенем виразності на рівні "+1" – 15,68 %, на рівні "+2" – 11,7 %. Разом із тим, нейтральні характеристики згаданого образу були позначені показником 5 %.

Для виявлення сумарних показників негативних і позитивних рис образу "Іван Торонський" ми склали показники різних ступенів виразності й відобразили їх в циклограмі, що подана на рис. 10.

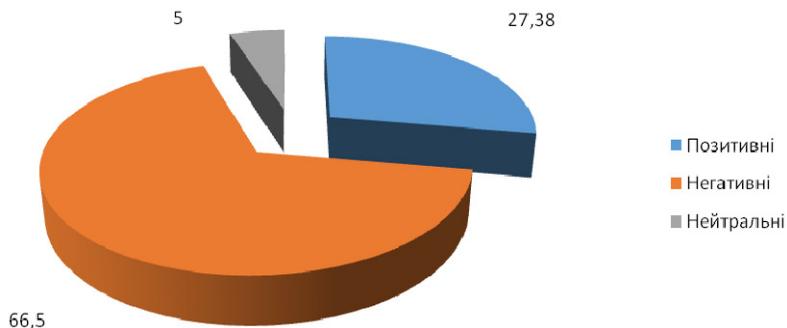

Рис. 10. Циклограма сумарних показників кількості (%) рис образу "Іван Торонський" в образку Є. Ярошинської "Женячка на виплат"

За результатами аналізу сумарних показників, що подані на рис. 10, нами було встановлено, що найвищим (66,5 %) є показник негативних рис образу "Іван Торонський" за трьома ступенями виразності. У 2,42 рази меншим (27,38 %) є показник позитивних рис аналізованого образу. Причому нейтральні риси Івана Торонського мають показник "5 %". Очевидним є той факт, що під час опису образу "Іван Торонський" в образку "Женячка на виплат" у свідомості письменниці Є. Ярошинської домінувала негативна установка щодо чоловіків.

Щоб візуально інтерпретувати дані, що отримані нами під час аналізу п'яти образів, описаних в чотирьох образках Є. Ярошинської, ми звернулися до діаграми (рис. 11).

Аналіз показників на рис. 11 дозволив нам зафіксувати дві специфічні особливості:

1) лише один (20 %) образ ("Доктор Ломницький") має домінування (71,3 %) позитивних рис;

2) чотири (80 %) образи ("Він (пан учитель)", "Стефан", "Хлопчик Йосип" і "Іван Торонський") мають яскраво виражені показники домінування негативних рис (відповідно 52 %; 58,3 %; 69,17 % і 66,5 %).

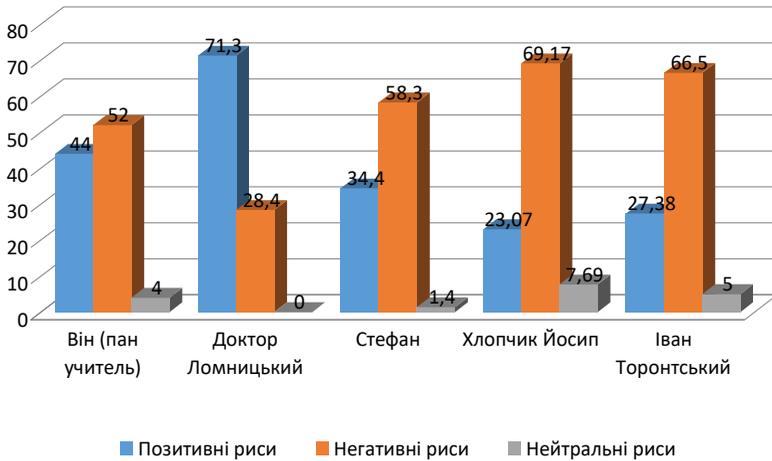

Рис. 11. Діаграма сумарних показників кількості (%) рис образів п'яти чоловіків в чотирьох образках Є. Ярошинської

Висновки

На початку дослідження ми сформулювали мету виявити специфіку образів чоловіків у феміністичній прозі Євгенії Ярошинської. Упродовж здійсненого теоретичного й емпіричного аналізу ми досягли поставленої мети.

Нами було встановлено, що:

1) у п'яти образах чоловіків, що зображено Є. Ярошинською в чотирьох образках ("Гість", "Двір життя", "Квіти" і "Женячка на виплат") є специфіка;

2) згадана в п. 1 специфіка полягає в чіткій тенденції домінування негативних рис образів чоловіків;

3) виявлена тенденція, на нашу думку, свідчить про несвідому негативну установку письменниці Є. Ярошинської щодо чоловіків.

Зазначимо, що згадана негативна тенденція (в чотирьох образках авторки) у зображенні чоловіків є лише підтвердженням стилю життя й соціально-побутових установок Є. Ярошинської.

Отримані нами результати не можуть бути екстрапольовані на інші прозаїчні тексти письменниці Є. Ярошинської і потребують додаткової верифікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

10 найкращих якостей чоловіка, які роблять його бажаним. (2022). *Фокус*. <https://focus.ua/uk/lifestyle/524116-10-luchshih-kachestv-muzhchiny-kotorye-delayut-ego-zhelannym>.

Гнатчук, О. С. (1998). *Феміністичний рух на Буковині і проблеми освіти та навчання рідною мовою у кінці XIX – поч. XX ст. Українська мова на Буковині: минуле і сучасне : матеріали II Всеукраїнської наукової конференції*, 75–78.

Гнідан, О. (1998). *Євгенія Ярошинська. Ми – в історії (1868–1904)* (Г. Дацюк, Ред.), 22–41.

Голубець, В. (1969). *Ярошинська Євгенія. Бібліографічний покажчик*. Львівська державна наукова бібліотека, 42.

Гуменюк, М. П. (1969). З любов'ю до народу. *Ярошинська Євгенія. Бібліографічний покажчик*. Львівська державна наукова бібліотека, 1–4.

Гуць, М. В. (1972). Із фольклористичної спадщини Євгенії Ярошинської. *Народні пісні з-над Дністра в записках Євгенії Ярошинської*. Музична Україна, 7–17.

Ллюк, К. (1968). *Із спогадів про вчительку. Наше життя*. (Published by Ukrainian National Women's League of America Inc. 4936 № 13-th St. Philadelphia, Pa. 19141), 7.

Кейван, І. І. (2003). *Архетипні структури та формули у творчості західноукраїнських письменниць кінця XIX – початку XX століття* (на матеріалі художньої спадщини Н. Кобринської, О. Кобилянської, Є. Ярошинської) [Автореф. дис. ... канд. філол. наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича].

Кисілевський, В. Ю. (1964). Пам'яті Євгенії Ярошинської (У 60-річчя смерті). *Жіночий світ*, 11–12, 6–7.

Ковалець, Л. М. (2007). Духовна спадщина від Євгенії Ярошинської. *Євгенія Ярошинська. Найдорожчий скарб: Оповідання, казки, байки та переклади для дітей*. Золоті литаври, 5–11.

Ковалець, Л. (2012). "Власним трудом і силою волі..." (штрихи до портрета Євгенії Ярошинської (із першопублікацією мемуарних свідчень). *Слово і Час*, 12, 63–72.

Ковалець, Л. (2009). *Євгенія Ярошинська та її переклади творів чеської письменниці Вільми Соколової. Меценат та культура громадського дарунку в Центральній Європі XIX–XX століття* (матеріали міжнародної наукової конференції), 11–13 травня 2008 р. (Україна, Чернівці; Чехія, Прага), 92–96.

Ковалець, Л. (2011). Листи Григорія Купчанка до Івана та Євгенії Ярошинських як причинки до портретів автора й адресатки (спроба презентації). *Народна творчість та етнологія*, 4, 62–69.

Ковалець, Л. (2014). "Я свій нарід ніколи не покину": Євгенія Ярошинська у зв'язках з Володимиром Ламанським (спроба реставрації заретушованого). *Народна творчість та етнологія*, 3, 51–59.

Козинський, Л. В. (2000). *Творчість Євгенії Ярошинської в контексті української літератури кінця XIX – початку XX століття* [Автореф. дис. ... канд. філол. наук. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова].

Коржупова, А. П. (1958). Перша українська письменниця на Буковині. Ярошинська Євгенія. *Вибрані твори*. Держ. вид-во художньої л-ри, 3–30.

Крутов, В. (2021). Эпистемологические основы квантовой революции и мировой системы безопасности в свете кризиса материалистической парадигмы мышления. *Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences*, 3, 34–46. <https://doi.org/10.36074/logos-19.03.2021.v3.09>

Лабковський, М. (2017). *10 ознак справжнього чоловіка*. NV. <https://life.nv.ua/ukr/blogs/10-oznak-spravzhnogo-cholovika-blog-mihajla-labkovskogo-778205.html>

Морараш Г. В. (2021). Євгенія Ярошинська: неоцінено призабута перша українська письменниця на Буковині. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 32(71), 2, Ч. 2, 104–108. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.2-2/19>

Морараш, Г. В. (2018). *Ідіолект Євгенії Ярошинської*: монографія. Друк Арт, 304.

Погребенник, Ф. (1968). Євгенія Ярошинська. *Ярошинська Євгенія. Твори*, вид-во "Дніпро", 5–23.

Стецько, П. І. (1965). *Євгенія Ярошинська (життя і творчість)* [Автореф. дис. ... канд. філол. наук].

Тарнавська, М. (1976а). Євгенія Ярошинська: життя і творчість (I). *Сучасність*, 6(186), 5–24.

Тарнавська, М. (1976б). Євгенія Ярошинська: життя і творчість (II). *Сучасність*, 7–8(187–188), 44.

Филипчук, В. (1997). *Гуманістичні цінності в дитячих творах Євгенії Ярошинської. Гуманітарна освіта: фактор світової інтеграції* [матеріали міжнар. наук.-практ. конф.]. Ч. II, 25–26.

Фуртак, М. (1929). Євгенія Ярошинська. *Нова хата*. Жовтень, 2.

Холізм. (2024, January 7). In *Wikipedia*. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Холізм>

Холод, А. (2020). Метод квантового хроноса в дослідженнях віддаленої комунікації: (або аналіз процесів дистанційованої комунікації в межах просторово-часового континууму). *Соціальні комунікації: теорія і практика*, 10(1), 32–67. Вилучено із <https://new.comteka.com.ua/index.php/journal/article/view/33/18>

Яковлев, Ю. (2024, січень 5). *Євгенія Ярошинська і Радикальна партія*. <https://zbruc.eu/node/83826>

Ярошинська Євгенія Іванівна. (2023, August 2). In *Wikipedia*. https://uk.wikipedia.org/wiki/Ярошинська_Євгенія_Іванівна

Kholod, O. (2024a). Appendices to Oleksandr Kholod's article "The specificity of images of men in the feminist prose of Evgenia Yaroshynska". *Figshare*. Dataset. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.25351273.v1>

Kholod, O. (2024b). *Appendices to Oleksandr Kholod's article "The specificity of images of men in the feminist prose of Evgenia Yaroshynska"*. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=>

Osgood, C. E. (1964). Semantic Differential Technique in the Comparative Study of Cultures. *American Anthropologist*, 66(3), 171–200. <http://www.jstor.org/stable/669329>

REFERENCES

- Top 10 qualities of a man that make him desirable. (2022). *Focus* [in Ukrainian]. <https://focus.ua/uk/lifestyle/524116-10-luchshih-kachestv-muzchchiny-kotorye-delayut-ego-zhelannym>.
- Evgenia Ivanovna Yaroshynska. (2023, August 2). In *Wikipedia* [in Ukrainian]. https://uk.wikipedia.org/wiki/Yaroshynska_Yevgeniya_Ivanivna
- Filipchuk, V. (1997). *Humanist values in the children's works of Yevgenia Yaroshynska. Humanitarian education: a factor of world integration* [materials of the international science and practice conf.]. Part II, 25–26 [in Ukrainian].
- Furtak, M. (1929). Evgenia Yaroshynska. *New house*. October, 2 [in Ukrainian].
- Hnatchuk, O. S. (1998). Feminist movement in Bukovina and problems of education and teaching in the native language at the end of the 19th century – beginning 20th century. *The Ukrainian language in Bukovina: past and present: materials of the II All-Ukrainian scientific conference*. 75–78 [in Ukrainian].
- Hnidan, O. (1998). *Evgenia Yaroshynska. We are in history (1868–1904): collection* (H. Datsyuk, Ed.). 22–41 [in Ukrainian].
- Humenyuk, M. P. (1969). *With love for the people. Evgenia Yaroshynska. Bibliographic index*. Lviv State Scientific Library, 1–4 [in Ukrainian].
- Golubets, V. (1969). *Evgenia Yaroshynska. Bibliographic index*. Lviv State Scientific Library, 42 [in Ukrainian].
- Guts, M. V. (1972). From the folkloristic heritage of Yevgenia Yaroshynska. *Folk songs from over the Dniester in Yevgenia Yaroshynska's recordings*. Musical Ukraine, 7–17 [in Ukrainian].
- Holism. (2024, January 7). In *Wikipedia* [in Ukrainian]. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Holism>
- Ilyuk, K. (1968). From the memories of the teacher. *Our Life* (Published by Ukrainian National Women's League of America Inc. 4936 No. 13-th St. Philadelphia, Pa. 19141), 7 [in Ukrainian].
- Keyvan, I. I. (2003). *Archetypal structures and formulas in the work of Western Ukrainian women writers of the late 19th and early 20th centuries* (on the material of the artistic heritage of N. Kobrynska, O. Kobylyanska, E. Yaroshynska) [Author's ref. PhD (Philol.) Yuri Fedkovich Chernivtsi National University] [in Ukrainian].
- Kholod, A. (2020). The quantum chronos method in remote communication research: (or the analysis of remote communication processes within the space-time continuum). *Social Communications: Theory and Practice*, 10(1), 32–67. [in Ukrainian]. <https://new.comteka.com.ua/index.php/journal/article/view/33/18>
- Kholod, O. (2024a). Appendices to Oleksandr Kholod's article "The specificity of images of men in the feminist prose of Evgenia Yaroshynska". *Figshare*. Dataset. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.25351273.v1>
- Kholod, O. (2024b). *Appendices to Oleksandr Kholod's article "The specificity of images of men in the feminist prose of Evgenia Yaroshynska"*. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=>

Kisilevskyi, V. Yu. (1964). In memory of Evgenia Yaroshynska (On the 60th anniversary of her death). *Women's World*, 11–12, 6–7 [in Ukrainian].

Kovalets, L. M. (2007). Spiritual heritage from Yevgenia Yaroshynska. Evgenia Yaroshynska. *The most precious treasure: Stories, fairy tales, fables and translations for children*. Golden Drums, 5–11 [in Ukrainian].

Kovalets, L. (2012). "With my own labor and force of will..." (touches to the portrait of Yevgenia Yaroshynska (with the first publication of memoirs). *Slovo i Chas*, 12, 63–72 [in Ukrainian].

Kovalets, L. (2009). *Evgenia Yaroshynska and her translations of the works of the Czech writer Vilma Sokolova. Patronage and the culture of public giving in Central Europe of the 19th–20th centuries* (materials of the international scientific conference), May 11–13, 2008 (Ukraine, Chernivtsi; Czech Republic, Prague), 92–96 [in Ukrainian].

Kovalets, L. (2011). Hryhoriy Kupchanek's letters to Ivan and Yevgenia Yaroshynskyi as reasons for the portraits of the author and addressee (attempted presentation). *Folk creativity and ethnology*, 4, 62–69 [in Ukrainian].

Kovalets, L. (2014). "I will never leave my people": Evgenia Yaroshynska in relations with Volodymyr Lamansky (attempt to restore the retouched). *Folk creativity and ethnology*, 3, 51–59 [in Ukrainian].

Kozinsky, L. V. (2000). *The creativity of Yevgenia Yaroshynska in the context of Ukrainian literature of the late 19th and early 20th centuries* [Autoref. thesis ... PhD (Philol.), M. P. Drahomanov National Pedagogical University] [in Ukrainian].

Korzhupova, A. P. (1958). The first Ukrainian writer in Bukovyna. *Evgenia Yaroshynska. Selected works*. State. art magazine, 3–30 [in Ukrainian].

Krutov, V. (2021). Epistemological foundations of the quantum revolution and the world security system in light of the crisis of the materialistic paradigm of thinking. *Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences*, 3, 34–46. <https://doi.org/10.36074/logos-19.03.2021.v3.09> [in Ukrainian].

Labkovskyi, M. (2017). *10 signs of a real man*. NV [in Ukrainian]. <https://life.nv.ua/ukr/blogs/10-oznak-spravzhnogo-cholovika-blog-mihajla-labkovskogo-778205.html>

Morarash G. V. (2021). Yevgenia Yaroshynska: the first Ukrainian writer in Bukovyna is invaluable and forgotten. *Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskyi. Series: Philology. Journalism*, 32(71), 2, Part 2, 104–108 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.2-2/19>

Morarash, G. V. (2018). *The idiolect of Yevgenia Yaroshynska: a monograph*. Druk Art, 304 [in Ukrainian].

Osgood, C. E. (1964). Semantic Differential Technique in the Comparative Study of Cultures. *American Anthropologist*, 66(3), 171–200. <http://www.jstor.org/stable/669329>

Pogrebennyk, F. (1968). Evgenia Yaroshynska. *Evgenia Yaroshynska. Works*. Publishing house "Dnipro", 5–23 [in Ukrainian].

Stetsko, P. I. (1965). *Evgenia Yaroshynska (life and work)* [Autoref. thesis ... PhD (Philol.)] [in Ukrainian].

Tarnavska, M. (1976a). Evgenia Yaroshynska: life and work (I). *Modernity*, 6 (186), 5–24 [in Ukrainian].

Tarnavska, M. (1976b). Evgenia Yaroshynska: life and creativity (II). *Modernity*, 7–8(187–188), 44 [in Ukrainian].

Yakovlev, Yu. (2024, January 5). *Evgenia Yaroshynska and the Radical Party* [in Ukrainian]. <https://zbruc.eu/node/83826>

Стаття надійшла до редколегії збірника: 30.09.24

Oleksandr Kholod, DSc (Philol.), Prof.

ORCID ID: 0000-0002-6851-0176

e-mail: oleksandr.holod@pnu.edu.ua

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

THE SPECIFICITY OF IMAGES OF MEN IN THE FEMINIST PROSE OF EVGENIA YAROSHYNKA

The purpose of the study was to identify the specifics of the images of men in the feminist prose of Evgeniia Yaroshynska using the example of the analysis of the texts of four images "The Guest", "The Yard of Life", "Flowers" and "The Bridegroom on Payment".

Research methods. The holistic method allowed us to analyze the images of men in the feminist prose (pictures of life) of Evgeniia Yaroshynska from the standpoint of the integrity of the world, that is, in the chosen genre "pictures of life" we see a reflection of the whole world of the characters of the pictures of life in their interconnection and systematicity. Among the general scientific methods, we chose the methods of analysis and synthesis, which allowed us to conditionally "dismember" the general phenomenon of the picture of the world with which the characters of the pictures of life, created by E. Yaroshynska, live. The field methods in our research were the methods of observation, the method of quantum chronos, and the method of description.

Using the methodology (research procedure), we identified several actions. 4 images of life were subject to analysis: "Guest" (volume – 7,206 characters with spaces), "Yard of life" (volume – 7,249 characters with spaces), "Flowers" (volume – 4,661 characters with spaces) and "Wife for payments" (volume – 7,693 characters with spaces). In the analyzed texts of E. Yaroshynska, we identified fragments in which the author provided a detailed (or fragmentary) description of the male characters. We characterized the author's descriptions of men according to the semantic differential scale of C. Osgood (Osgood, 1964). Each description received a conditional formal indicator of "positive traits" ("+3"), "negative traits" ("–3"), or "neutral traits" ("0").

The results of the research were entered in tables, cycloramas and diagrams, which are posted on the electronic resources "Figshare" and SSRN.

In the conclusions, we stated that there is specificity in the five images of men depicted by E. Yaroshynska in four images ("The Guest", "The Yard of Life", "Flowers" and "The Bridegroom on Payment"). It was established that the mentioned specificity consists of a clear tendency to dominate negative features of images of men. It should also be noted that the revealed trend indicates the unconscious negative attitude of the writer E. Yaroshynska towards men.

Keywords: *images of men, feminist prose, Evgeniya Yaroshynska, negative traits, positive traits.*

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.